

KÖVETELMÉNYEK

Alkotmányjog c. tantárgyból

személyügyi, munkaügyi és szociális igazgatási alapszakos levelező tagozatos hallgatók számára

Tantárgykód: **AJALK140MBAL1**

2026/2027. tanév I. félév

Számonkérés típusa: kollokvium

A hozzárendelt kreditpontok száma: 4

A tárgy jegyzője és oktatója: Hallók Tamás egyetemi docens

Előtanulmányi kötelezettség: –

Óraszám: 14 óra/félév

Fejlesztendő kompetenciák:

tudás: T1, T2, T5

képesség: K2, K4

attitűd: A2, A4, A5, A6

autonómia és felelősség: F4, F7, F8, F10

1. Az oktatás célja:

Az alkotmányjog oktatásának célja, hogy a hallgatók megismerjék az állami hatalomgyakorlás és a magyar államszervezet működésének elméleti és jogszabályai alapjait és az alapjogok rendszerét, különösen a szakmájuk során gyakran alkalmazandó gazdasági, szociális, kulturális jogokat.

2. Tantárgy tematikus leírása

1. Az alkotmány és az alkotmányjog alapfogalmai. A hatalommegosztás.
2. A jogforrási rendszer.
3. Az Országgyűlés funkciói, szervezete. A képviselők jogállása.
4. A köztársasági elnök jogállása, megbízatása és hatáskörei.
5. A Kormány alkotmányos helyzete. A Kormány létrejötte és megszűnése.
6. Az igazságszolgáltatás fogalma. A bírósági szervezet. Az ügyészség alkotmányos helyzete. Az ügyészi szervezet. Az ügyészség feladatai.
7. Az alkotmányvédelem. Az alkotmánybírák jogállása. Az Alkotmánybíróság hatáskörei
8. Az alapvető jogok biztosa.
9. Az alkotmányos alapjogok rendszere.
10. Az alapjogok korlátozása.
11. Az egyenlőség, az egyenlő bánásmód és a diszkrimináció tilalma.
12. A gazdasági, szociális, kulturális jogok alapjai. A munka és a foglalkozás szabad megválasztásának joga. A pihenéshez való jog.
13. A szakszervezeti szervezkedés és a sztrájkjog.
14. A szociális jogok jellemzői. Az egészséghoz való jog. A szociális biztonsághoz való jog.

3. Felmentési kérelmek elbírálása:

Alkotmányjogból csak az a levelező tagozatos hallgató kaphat felmentést, aki korábban karunkon teljesítette a tantárgyi követelményeket. Aki más felsőoktatási intézményben tanult alkotmányjogot, akkor kaphat felmentést, ha a tanmenet legalább 75% egyezést mutat a jelen félév tanmenetével. Ehhez kérelmet kell benyújtani, amelyhez csatolni kell az index másolatát, illetve egyéb szükséges dokumentumokat (pl. tanmenet).

4. Vizsga:

A vizsga, írásban, illetve szóban történik a Tanszék által meghatározott vizsganapokon. Akinek nincs meg az aláírása, nem vizsgázhat.

5. Kötelező tananyag

- *Alkotmányjog a személyügyi, munkaügyi és szociális igazgatási szakos hallgatóknak.* Miskolci Egyetemi Kiadó, Miskolc, 2025. Itt található: https://jogikar.uni-miskolc.hu/files/34148/Alkotmanyjog_egyben_javitott.pdf
- Az előadásokon elhangzottak.

6. Ajánlott irodalom

Bragyova András: *Az új alkotmány egy koncepciója.* Budapest, KJK-MTA ÁJI. 1994.

Sári János: *A hatalommegosztás.* Budapest, Osiris Kiadó, 1995.

Alkotmánytan I. Szerk.: Kukorelli István, Budapest, Osiris Kiadó, 2007.

Gárdos-Orosz Fruzsina – Zakariás Kinga (szerk.): *Az Alkotmánybírósági gyakorlat – Az Alkotmánybíróság 100 elvi jelentőségű határozata 1990–2020.* Társadalomtudományi Kutatóközpont – HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, Bp., 2022.

Bragyova András: *Az alkotmánybíráskodás elmélete.* Budapest, KJK–MTA Állam- és Jogtudományi Intézet. 1994.

Wade – Bradley – Bates – Himsworth: *Constitutional and Administrative Law.* Longman, London, New York, 1986.

7. A számonkérés követelményei

Kollokvium. A számonkérés az írott tananyagon és a kötelező jogszabályok ismeretén kívül kiterjed az előadáson elhangzottakra.

Vizsgakérdések

1. Az alkotmány fogalma és jellemzői, az alkotmányok típusai.
2. Az alkotmányjog fogalma és jellemzői. Az alkotmányosság fogalma és kritériumai.
3. A hatalommegosztás elmélete (Locke, Montesquieu, Constant, Bibó).
4. A jogforrás fogalma. A jogforrási hierarchia rendező elvei. Jogszabályok érvényessége és hatálya.
5. A hatályos magyar jogforrási rendszer. A jogszabályok. A közjogi szervezetszabályozó eszközök. A nemzetközi jogi normák és az EU jogforrásai.
6. Szokásjogi jogalkotás, bírói jog. A jogszabályok kihirdetése és közzététele, nyilvántartása és jelölése.
7. Az Országgyűlés funkciói és hatásköre. Az Országgyűlés megalakulása, megbízási ideje, működése (ülésszakok, határozatképesség, szavazás).
8. Az Országgyűlés saját tisztségviselői és szervezete (plénium, képviselőcsoportok, bizottságok). Az országgyűlési képviselők jogállása, mentelmi joga.
9. A köztársasági elnök jogállása: megválasztása, a megbízási megszűnése. A köztársasági elnök hatáskörei.
10. A kormányzás fogalma. A Kormány alkotmányos helyzete, létrejötte, megszűnése.
11. A Kormány hatáskörei. A kormányzati felelősség: a bizalmi kérdés és a konstruktív bizalmatlansági indítvány.
12. Az igazságszolgáltatás fogalma. A bírósági szervezet. Az ügyészség alkotmányos helyzete. Az ügyészi szervezet. Az ügyészség feladatai.
13. Az alkotmánybírák jogállása.
14. Az Alkotmánybíróság hatáskörei és eljárása.
15. Az alapvető jogok biztosa (a tisztség betöltése, hatásköre és eljárása).
16. Az alkotmányos alapjogok rendszere: fogalma, csoportosítása, alanyai, védelmük. Az alapjogok korlátozhatósága.
17. Az egyenlőség fogalmai, az egyenlő bánásmód és a diszkrimináció tilalma.
18. A gazdasági, szociális, kulturális jogok alapvető jellemzői. A munka és a foglalkozás szabad megválasztásának joga. A pihenéshez való jog.
19. A szakszervezeti szervezkedés és a sztrájkjog.
20. A szociális jogok jellemzői. Az egészséghez való jog.
21. A szociális biztonsághoz való jog. A lakhatáshoz való jog.

Vizsgakérdések kreditbeszámítási hallgatóknak (korábbi JFSZ tanulmányok alapján):

4. A jogforrás fogalma. A jogforrási hierarchia rendező elvei. Jogszabályok érvényessége és hatálya.
5. A hatályos magyar jogforrási rendszer. A jogszabályok. A közjogi szervezetszabályozó eszközök. A nemzetközi jogi normák és az EU jogforrásai.
6. Szokásjogi jogalkotás, bírói jog. A jogszabályok kihirdetése és közzététele, nyilvántartása és jelölése.
8. Az Országgyűlés saját tisztségviselői és szervezete (plénium, képviselőcsoportok, bizottságok). Az országgyűlési képviselők jogállása, mentelmi joga.
14. Az Alkotmánybíróság hatásköre és eljárása.
16. Az alkotmányos alapjogok rendszere: fogalma, csoportosítása, alanyai, védelmük. Az alapjogok korlátozhatósága.
17. Az egyenlőség fogalmai, az egyenlő bánásmód és a diszkrimináció tilalma.
18. A gazdasági, szociális, kulturális jogok alapvető jellemzői. A munka és a foglalkozás szabad megválasztásának joga. A pihenéshez való jog.
19. A szakszervezeti szervezkedés és a sztrájkjog.
20. A szociális jogok jellemzői. Az egészséghez való jog.
21. A szociális biztonsághoz való jog. A lakhatáshoz való jog.

Egyéb tudnivalók:

A kötelező jogszabályok:

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

Zárthelyi dolgozat, megajánlott jegy:

A hallgatók megajánlott jegyet szerezhetnek az alábbi feltételek szerint:

A hallgatók egy önkéntes zárthelyi dolgozatot írhatnak, amelyekben a Tanszék által kiadott alkotmányjogi feladatokat kell megoldani. A zárthelyi dolgozatot a hallgatók **december 5-én pénteken** írják meg.

Tanszékünk az elégséges (2), a közepes (3), a jó (4) és a jeles (5) érdemjegyet ajánlja meg.

Felmentési kérelmek elbírálása: A tantárgyból csak az a hallgató kaphat felmentést, aki korábban karunkon teljesítette a tantárgyi követelményeket. Aki más felsőoktatási intézményben tanulta a tantárgyat, akkor kaphat felmentést, ha a tanmenet legalább 75%-os egyezést mutat a jelen félév tanmenetével. Ehhez kérelmet kell benyújtani, amelyhez csatolni kell az index másolatát, illetve az egyéb szükséges dokumentumokat (pl. tanmenet).

Adminisztratív ügyek intézése az A/6 222-es szobában történik, ügyintéző: Losonczi Laura Anna

Előadások

Első előadás (Hallók Tamás)

IX. 12. szombat 14.20–18.30, XX. ea. (5 óra)

Az alkotmány és az alkotmányjog alapfogalmai. A hatalommegosztás.

A jogforrási rendszer.

Az Országgyűlés funkciói, szervezete. A képviselők jogállása.

Második előadás (Hallók Tamás)

X. 9. péntek 16–19.20, A/1. 320.tt.. (4 óra)

A köztársasági elnök jogállása, megbízatása és hatáskörei.

A Kormány feladata, létrejötte és megszűnése. A kormányzati felelősség.

Az igazságszolgáltatás fogalma. A bírósági szervezet.

Az ügyészség alkotmányos helyzete. Az ügyészi szervezet. Az ügyészség feladatai.

Az alkotmányvédelem. Az alkotmánybírák jogállása.

Az Alkotmánybíróság szervezete és hatáskörei.

Harmadik előadás (Hallók Tamás)

XI. 13. péntek 14.10–18.20, **távoktatás**. (5 óra)

Az alapvető jogok biztosa.

Az alkotmányos alapjogok rendszere. Az alapjogok korlátozhatósága.

Az egyenlőség, az egyenlő bánásmód és a diszkrimináció tilalma.

A gazdasági, szociális, kulturális jogok alapjai. A munka és a foglalkozás szabad megválasztásának joga. A pihenéshez való jog. A szakszervezeti szervezkedés és a sztrájkjog.

A szociális jogok jellemzői. Az egészséghez való jog. A szociális biztonsághoz való jog.

Negyedik előadás (Hallók Tamás)

XII. 5. szombat 13.00–14.00, XXXIII. ea.

zárhelyi dolgozat írása

Miskolc, 2026. augusztus

Alkotmányjogi Tanszék